

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Resolutiones disputationum de Jndulge[n]tiarum virtute F. Martini Lvther Avgvstiniani Vittenbergensis

Luther, Martin

[Wittenberg], 1518

VD16 L 5787

Con VIII. Canones poenitentiales solu[m] viuentibus sunt impositi/
nihilq[ue] morituris secundum eosdem debet imponi.

urn:nbn:de:hbz:466:1-32315

conclusionē ipse non posui ex animo, vt dixi ibidē, sed quia
alij sic sentiunt, tamē quia nec ipse aduersarij / cū oib⁹ suis Ma-
gistris / vsq; hodie pnt ostendere quō / sacerdos remittit cul-
pas, nisi hēreticā illā sed vītatā sniam pferat, q̄ dī / sacramēta
nouē legis iustificatē grām dare / illis / qui non ponūt obicē.
Cū sit impossibile / sacramētū conferri salubriter / nisi iā cre-
dentibus & iustis & dignis. Oportet em̄ accedentē credere, des-
inde non sacramētū, sed fides sacramētū iustificat. Leo quies
quid blateret opiniosus philosophus / vero similis ē / q; sacerdos
nouē legis declarat dītaxat / & approbat solutionē dei (i. os-
tendit) & hac ostensione & iudicio suo: quietat conscientiam
peccatoris / qui eius iudicio tenet credere & pacē habere. Quo
modo vetus sacerdos quietabat eos / quos corpore vel veste
mundos iudicabat, cū tñ ipse nullū posse commūicare, nec seipm.
Qd̄ em̄ ille in corporibus, hoc iste in conscientijs opatur. Et sic
respondet spūs literę & veritas figurę. Et expecto hos Catho-
licę fidei defensores, quō sine prauitate hēretica aliter possint
exponere clauū virtutem.

CON VIII.

Canones pœnitentiales solū viuētib⁹ sunt im-
positi / nihilq; mortuis secundum eosdem debet
imponi.

Hac disputo, & si multi sunt / qui mirentur eā esse dubiā.
¶ Primo pbatur per illud Ro: viij. Lex dominatur in ho-
mine, q̄to tēpore viuit &c. Qd̄ cū Aplūs de lege diuina inter-
p̄terur, multo magis verū est de lege humana. vnde ibidē dis-
cit. Cum mortuus fuerit vir eius / soluta est mulier a lege viri.
Multo magis ipse mortuus, ē solutus a lege vxoris viuētis. At
guit em̄ a minori Aplūs. Si viuus soluitur per mortē alterius,
multo magis ipse mortuus, per quē soluitur viuus.
¶ Secūdo leges Canonice sunt alligatę circūstancijs tēporis
loci personarū / sicut oēs alię leges positę, dist. xxix (vt oib⁹
notū est) De solo em̄ verbo Christi dictū est. In tēnum dñe
permanet verbū tuū / i sēculū sēculi veritas. Et iusticia eius
manet in sēculum sēculi. Verbū autē iusticia: i oim: manet ad
tēpus dītaxat. Quare illis mutatis cessant & leges, nisi dicen-
dū est, q; vastata ciuitate, adhuc ipse locus desertus, teneatur ad
om̄ia, quę prius faciebat ciuitas, qd̄ est absurdū.
¶ Tercio Si ius cogit, etiā cū viuētib⁹ dispensare, & legē
mutare, qñ legis conditio cessat, vcl in peius vergit, cū (vt Leo

D

Papa dicit Non debet contra charitatē militare, q̄ p̄ charitate statutū est, ita certe quod contra vnitatē, pacē &c. cōperit militare, q̄r̄ magis morituris leges sunt tollendē, cū non solū esset ibi condicio legū, sed ip̄e quoq; / cui & cuius conditionibus positę fuerunt.

¶ Quarto, ex ip̄is verbis legis, in quibus exprimūtur clare dies & anni / ieiuniū / vigilię / labores, peregrinationes &c. quę manifestū est esse huius vitę, & per mortem cessare, vbi homo longe in aliā vitā migrat, vbi nec ieiunat nec plorat, nec comedit nec dormit, vt qui non habet corp⁹. Inde Ioānes Gerson / dāre audeat indulgētiā titulo multorū miliū annorū donatas / vt mihi miraculū sit, qui dnā acciderit hereticę prauitatis inquisitoribus / vt hūc vel mortuū non combusserint, qui contra morem cōm stationū vrbis, tum maxime contra vltimū effusoris illius indulgentiarū Sixti quartī, tanta fiducia pronunciat, vt etiam moneat p̄ datos officia sua, in hijs corrigendis atq; puidendis / fatuas & supersticiosas appellāstitulaciones talitū indulgentiarū &c.

¶ Quinto Respicit ad intētionē latoris Canonū, quos certū est, ne cogitasse quidē: vt eiusmodi Canones imponerentur morituris, Finge em̄ nos interrogare Pontificē tales ferentem, quos intelligis O pater in legē tuā: viuos aut mortuos? Quid respondēbit / nisi imo viuos: qd em̄ cū mortuis agere possum, qui egressi sunt forū meū.

¶ Sexto. Crudelissime faceret sacerdos Christi, si non relaxaret fratri sicut sibi velle fieri, & non est causa quare non debeat cū sit in eius prate.

¶ Septimo. Si Canones pœnitentiales manēt mortuis, eadē ratione & ceteri omnes, Celebrant ergo, agant festa, & ieiunia & vigiliās, dicant horas Canonicas, non comedant oua, lac, carnes / certis diebus, Sed tantū oleū / pisces fruct⁹ / legumina, induant vestes pullas vel candidas p̄ differētia dierum, & alia onera grauissima, quib⁹ nūc p̄mitur misera illa / olim liberissima Ecclesia Christi, Nec em̄ vlla est ratio, quare aliquid cessent Canones p̄pter tempus & non omēs. Q; si cessant illa, quę tñ sunt bona & vitoria ad vitā, cur non magis affectiua illa & sterilia atq; impeditiua: An hic etiā permuationē nobis fingimus: vt sicut alias pœnas p̄ illis p̄portionatas patiūtur / ita & alia opera illis p̄portionata ibidē faciūt; vt nihilomin⁹ dicendi sint, legere horas Canonicas?

¶ Octavo. De facto infirmis corpe, & si non sunt moris
turi tolluntur Canones, tam pñales q̄ morales. Sacerdos em̄
infirmus non tenetur orare, celebrare, deinde aliq̄ quoq̄ / nec
ieiunare / nec vigilare / nec a carnibus / ouis lacte abstinere.
Suntq̄ omnia non modo libera, imo phibita / q̄ prius erāt
sanis p̄cepta. Alioquin cū eos iā manus dñi tangat / diceretur
eis, Quare me p̄sequimini sicut deus, & carnibus meis (.i. in-
firmitatib⁹) iaturamini. Arguo itaq̄ Canones sunt impos-
siti; non infirmis / sed sanis & valentibus, ergo multo minus
mortuis, sed viuētibus, aut si morituri & mortui non sunt lis-
beri. cur infirmi etiā non eis dē p̄muntur & vexantur; deniq̄
recepta sanitate non tenētur repetere om̄issa i infirmitate, quō
ergo credentur post mortē repetendi, aut soluendi Canones?

Sed hic dicitur quidā. Quid si quis sanus ip̄ositas pñas os-
miserit / & postea moritur⁹ confiteat⁹ videtur, q̄ tales oīno
necessē sit in purgatorio soluere, etiam si aliq̄ non imponende
sint aut non imponātur. Respondeo q̄ neq̄q̄, quia per talē
omissionē nihil est factum aliud / q̄ q̄ contra p̄ceptū ecclesie
p̄cāt est, de quo dolendū est, non deuo repetendum, ac im-
plendū pro p̄terito, sed pro futuro tm̄. Sufficit diei malicia sua
castinus sollicit⁹ erit sibi / Q̄ si p̄cepti trāsgressio vll⁹ esset res-
petenda, vt nulla maneret, maxime id in dei p̄ceptis fieri debet
ret. Sed ē impossibile vt adulterium non sit factum om̄issq̄
castitatis.

¶ Nono. Qui cūq̄ maiorem p̄cā subit q̄ sibi imposita ē,
huic merito & naturali iure remittuntur minores, sed mortu-
rus subit vltimā summā & maximā p̄cā, s. mortis; Quare
p̄sentem mortē / om̄is alia debet tolli, cū vix vllus sufficiat huic
soli p̄cā. Et iterum s̄nge / coram legislatore moriturum sese
ad mortem offerentē / an non ille suas statim retractabit

¶ Decimo. Illustres quidam in ecclesia doctores / dicūt / q̄
Christianus quilibet sit ditissimus; quia per mortem voluntar-
riā / potest om̄ia soluere & statim solui. Cū nihil sit maius
voluntaria morte p̄pter deum suscepta, ergo frustra Canones
illuc referantur. Huius sn̄e sunt Vuilhel: Paris: Cerson. & se-
quitur eos, non irrationabilis multitudo.

¶ Vndecimo. Si mors satis p̄cā non est / nisi mortuus &
Canones ferat, ergo Canonū p̄cā maior erit mortis p̄cā
quippe / quē vltra mortē durat / & fiet iniuria mortis Christi-
anorū, de qua dictum est, Preciosa in conspectu dñi mors san-
ctorū eius.

¶ Decimo decimo. Finge peccatorem rapi, & in ipsa confessione Christi statim subire martyrium, an quod canonicis satisfecerit (ut de S. Bonifacio Martyre legitur) Hunc ergo remorabitur purgatorium nisi cum Christo? Et fiet ut oritur per Martyre in ecclesia? At omnis voluntarie moriens (de hoc enim loquimur, i. de Christiano) etiam pro voluntate dei moritur.

¶ Tercio decimo. Cur non Civiles quoque leges post mortem manent solvende, cum & ipsae ligent coram deo & in caelis; non sua virtute, sed Christi & Apostolorum Petri & Pauli, qui tradunt ex animo & propter conscientiam illis subijci oportere, quia sic est voluntas dei?

¶ Quarto decimo. Canones cessant, Quod non laicus poenitens mutat statum se in sacerdotium / aut sacerdos in episcopatum / aut in monachatum, Et haec cessatio fit in hac vita; & non cessat in mutatione mortis: Quid absurdus?

¶ Quinto decimo. Quod talis sententia de Canonibus post mortem solvenda / prorsus nullam habet auctoritatem scripturae, canonum, aut rationis probabilis, sed videtur sola inertia & negligentia sacerdotum introducta, sicut & multa alia superstitiosa.

¶ Decimo sexto. Ad hoc habemus exempla patrum antiquorum, & certe vnus Cyprianus vel rigidissimus ecclesiasticarum censurarum & disciplinarum observator / istum Episcopus: xvij. li. iij. praecipit pacem dandam, his qui periculo mortis sunt obnoxii, ut ad dominum cum pace veniant, facta confessione sua vel presbytero, vel diacono, ut ibidem dicit, At datio pacis illa nihil est / quod id quod nunc remissio plenaria vocatur, ut patet intuenti.

¶ Concludamus ergo quod Canones non nisi viventibus; nec his nisi sanis & valentibus imponendi sunt, imo non nisi pigris, & qui sponte sua melius agere nolunt. Haec certe non tam late perduxissem, si non scirem quosdam nimis tenaciter asserere contrarium, quod tamen nulla via probare possunt, Nam si cum ingeniosis & eruditis vellere agere, melius tacerem quam loquerer.

¶ At hic dicat aliquis, sic dicere est nimis vilificare indulgentias / si solum Canonice poenae, nec omnes tamen; nec nisi huius vitae remittuntur. Et ideo. Prestat viles fieri indulgentias, quam Crucem Christi euacuare, & melius est viles habere indulgentias, quam aliquid in ecclesia docere, quod si a rationis possit argui in ecclesiae confusione. Ego sane, libera fronte confiteor atque preestor, me non magnopere curare indulgentias; / quo ad remissionem poenarum, (in qua illi sola gloriantur) sed maxime veneror / amplector gratulor iis, quo ad remissionem culpe / secundum sensum meum supra positum; quam illi nullam esse putant.

¶ Huic octauę obijcitur pugio vnus plumbetis, q̄ uidelicet
 in iuribus inuenitur / etiã mortuos excommunicari, vt p̄ces
 ris testatur. c. A nobis extra de sen: excom: Q̄ timebam / ne
 etiã inueniri dicerent: p̄nas sensibiles & satisfactiões infligi
 mortuis. At bene ē / q̄ tm̄ excommunicari dixerūt mortuos,
 ita & absolui mortuos, nemo est qui negat. Sed quid ista ab-
 solutio ad remissionē p̄narū? Heccine est illa subtilissima
 dialectica, sine qua docent non fieri Theologū: forte ī quinta
 figura tenet illa consequentiã. Aliquis absoluitur ab excom-
 municatione, ergo remittuntur ei p̄nę satisfactorię: vt quid
 ergo passim indulgentias profundunt, si absolutus a peccato:
 mox etiã remissionem habet p̄narū? Si aut̄ absolutus adhuc
 remaneat satisfactio: quō ergo absolutio mortuis prodest aut
 tollit p̄nã? Igitur inutilis ē iste syllogismus, q̄ sicut excom-
 municatio sese exōndit ad mortuos ita & remissio p̄narum:
 Immo vt ip̄met iuriste dicūt, Excommunicatio mortui • mors
 tuo nihil infert, sicut absolutio nihil confert: sed om̄ia hęc nos
 his iungunt in terrorem, nisi q̄ non p̄ tali publice oratur. Non
 plus igitur ille patitur a tali excommunicatione q̄ pateretur,
 domus vel vestis si excommunicaret, licet rursus nihil plus iu-
 uat absolutio ne, Sed quiescã deinceps confutare cōtradictio-
 nes istas garrulas, cū nihil ī se cōtineat q̄ opiniones scholasti-
 cas: nec in Scripturis, nec ecclesiasticis p̄cipibus: nec Canonibꝫ
 fundatas, Semp̄ em̄ petit principii, aut ī hoc non facit, more
 iratarum muliercularū saltem blatterat hęc verba, Errat, Furit,
 insanit, Error, errare, In hīs em̄ verbis summã sapientię & scis-
 entię suę constitutã vult videri,

¶ CON: IX.

Inde bene nobis facit Spiritus sanctus in Papa/
 excipiendo in suis decretis semper articulū mortis
 & necessitatis.

¶ Ista conclusio magis est p̄batio p̄cedentis, Certū est enim
 q̄ si articulos necessitatis p̄alis Sūmus Pontifex vult excep-
 tos, multo magis necessitatē æternã. Ad quã homo per mors-
 tem vadit, cū infirmus aut impeditus legē, solū t̄pali im-
 potētia teneatur. Quin etiã quã Sūmus Pontifex non
 excipit necessitatē, t̄n̄ excepta non minus intelligitur. Cū nes-
 cessitas non habeat legem. At mors necessitas necessitatum, &
 impedimentū impedimentorū om̄niū vltimum & maximū
 est.

• Dij